Diari de Girona

Diari de Girona, 13/05/21

Centenari ferroviari ribetà i l'any del ferrocarril

Pere Jordi Piella

Fa uns dies, Ribes de Freser va celebrar el centenari de l'arribada del ferrocarril amb la presentació del llibre 1919 cent anys de l'arribada del tren. Tant de bo l'esdeveniment vagi més enllà de les nostres valls. Aquesta efemèride ha quedat emmarcada dins l'Any europeu del ferrocarril.

Celebracions com aquesta són imprescindibles per a reivindicar, una vegada més, l'únic ferrocarril que comunica Espanya amb França pel Pirineu central. Les inversions per una mínima seguretat s'han aconseguit, més amb les reivindicacions de la gent que amb les planificacions de l'Estat. Hem de recordar que, en el seu dia, les mobilitzacions varen obligar el ministre del ram (del PP) a desplaçar-se a Puigcerdà per reunir-se amb els alcaldes de la línia. El motiu fou una sèrie d'accidents en cadena que varen mobilitzar la gent, fent-se'n ressò els mitjans de comunicació estatals. La trobada va activar un seguit d'inversions imprescindibles. Un altre ministre del ram (en aquest cas del PSOE) va declarar que els eixos de comunicació ferroviària amb França eren Irún, Canfranc, tancat des de 1970 i Portbou; respecte al de Puigcerdà, era un servei interior de Catalunya. La política ferroviària del PP i del PSOE, prioritzant l'alta velocitat, utilitzada per una minoria benestant, en detriment de les rodalies, utilitzada per les classes populars, és pràcticament la mateixa. No és casualitat que en els contactes transfronterers entre França i Espanya no es parli d'aquest ferrocarril. S'ha de recordar que els diputats de la zona només veuen el transpirinenc en les campanyes electorals.

Durant aquest decenni –els anys 2022 i 2029– es commemoren dues fites importants del Transpirinenc. El proper any serà el centenari de l'arribada del ferrocarril a Puigcerdà i l'any 2029 la connexió internacional Puigcerdà/La Tor de Querol complirà cent anys. Són dues noves oportunitats per fer visible i reivindicar el seu caire internacional. Si hi participen autoritats franceses i espanyoles es pot llençar un fort missatge del servei que dona i pot donar aquest ferrocarril. També és veritat que si els grans mitjans de comunicació estatals (premsa i TV) no ho amplifiquen, l'impacte serà relatiu.

Enguany se celebra l'any europeu del ferrocarril dins el Pacte Verd europeu per lluitar contra el canvi climàtic, l'objectiu és suprimir les emissions d'efecte hivernacle en l'horitzó de l'any 2050. L'aposta pel ferrocarril en aquest nou escenari es veu clarament quan es comparen les emissions de gasos d'efecte hivernacle, el 0,5% del ferrocarril enfront del 71% del transport per carretera.

Un dels capítols del Pacte porta a augmentar el transport de mercaderies per ferrocarril en detriment de la carretera. Fins a quin punt el Transpirinenc es pot beneficiar d'aquesta política europea ? La força de la gent del territori té molt a dir en un moment en què el ferrocarril torna a estar en l'agenda de les autoritats europees.